

نگاه

مرجعیت ملی کنوانسیون تنوع زیستی دست چه کسی است؟

مریم‌شهبازی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

کنوانسیون تنوع‌زیستی یکی از کنوانسیون‌های مهم و در چارچوب سازمان ملل متحد است که ذیل برنامه محیط زیست ملل متحد از سال ۱۹۹۲ فعالیت می‌کند. براساس مصوبه هیئت دولت در یک اقدام شتاب‌زده، مرجعیت کنوانسیون تنوع‌زیستی در سال ۱۳۹۷ به وزارت جهاد کشاورزی انتقال یافت. از آن پس تاکنون مخالفت‌های زیادی از سوی کارشناسان با این انتقال مرجعیت انجام گرفت که آخرین مطالبه رسمی در اواخر سال ۱۴۰۳ توسط اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها و متخصصین محیط زیست سراسر کشور به صورت داوطلبانه، مستقل و بدون وابستگی سازمانی برای تغییر مرجعیت از وزارت جهاد کشاورزی به سازمان حفاظت محیط زیست انجام شد. در حال حاضر این موضوع در کمیسیون‌های مربوطه در هیئت دولت در دست بررسی است. به عنوان یکی از امضاکنندگان این درخواست، در این یادداشت به بعضی جنبه‌ها و دلایل ضرورت این تغییر مرجعیت می‌پردازم.

اهداف و وظایف کنوانسیون تنوع زیستی و تناسب آن با سازمان حفاظت محیط زیست

۱- اهداف اصلی کنوانسیون تنوع زیستی، حفاظت، بهره‌برداری پایدار از تنوع زیستی و دسترسی و تسهیم عادلانه منافع حاصل از بهره‌برداری منابع ژنتیکی است. نظر به قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تنوع زیستی و براساس مفاد این کنوانسیون، شرط اصلی حفظ تنوع زیستی، حفاظت از گونه‌ها، اکوسیستم‌ها و زیستگاه‌های طبیعی، نگهداری، احیا و بازسازی اکوسیستم‌های آسیب‌دیده، همچنین احیای جمعیت زیستی گونه‌ها در محیط‌های طبیعی آنها ذکر شده که همه از مأموریت‌ها و اهداف ذاتی سازمان حفاظت محیط زیست است.
۲- سازمان محیط زیست به عنوان دستگاهی حاکمیتی و فرابخشی و براساس جایگاه قانونی خود، مسئولیت هم‌سوکردن فعالیت همه بخش‌های توسعه‌ای، عمرانی، خدماتی و بهره‌برداری نهادهای دولتی، عمومی و غیردولتی در راستای توسعه پایدار و حفاظت از تنوع زیستی را برعهده دارد. این سازمان با داشتن معاونت‌های محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی و محیط دریایی و دفاتر مختلف برای آنها صلاحیت مرجعیت این کنوانسیون در کشور را داراست.
۳- سازمان حفاظت محیط زیست، مرجع ملی سایر کنوانسیون‌های دیگر مرتبط با تنوع زیستی مانند کنوانسیون تجارت بین‌المللی گونه‌های جانوران و گیاهی در حال انقراض، کنوانسیون گونه‌های مهاجر و نیز کنوانسیون رامسر (تالاب‌ها) است.

چرا وزارت جهاد کشاورزی

برای مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی مناسب نیست؟

هدف اصلی وزارت جهاد کشاورزی، تأمین امنیت غذایی کشور بوده و ماهیت، کارکرد و روح حاکم بر فعالیت‌های آن مبتنی بر بهره‌برداری از منابع برای تولید غذاست. اجرای برنامه‌های توسعه کشاورزی، تأمین نیاز کشور به محصولات و فرآورده‌های کشاورزی و دامی و توسعه صادرات تماماً ناظر بر توسعه و بهره‌برداری است. پیامدهای این نوع فعالیت‌ها از جمله موارد زیر، اغلب تهدیدکننده تنوع

زیستی است:

الف- کاهش تنوع زیستی:

● اساساً کشاورزی در راستای ساده‌سازی اکوسیستم‌ها بوده و بسیاری از فعالیت‌های این وزارتخانه مانند رویکرد تک‌کشتی در زراعت، تکثیر و پرورش نژادهای خالص پربازده در دامداری و استفاده از سموم حشره‌کش و علف‌کش در اصل در تقابل با حفظ تنوع زیستی است.

● معرفی گونه‌های غیربومی گیاهی و جانوری مهاجم در یک قرن گذشته بیش از ۴۰ درصد از انقراض گونه‌های مختلف جانوری و گیاهی تحت تأثیر گونه‌های مهاجم بوده و کنترل و مدیریت این گونه‌ها یکی از اهداف مهم کنوانسیون تنوع زیستی است. وزارت جهادکشاورزی در راستای دستیابی به اهداف تولیدی و یا مقابله با بیابان‌زایی در مواردی به معرفی این گونه‌ها مبادرت ورزیده است (مغایر با هدف ۹ از اهداف تنوع زیستی ایچی از کنوانسیون تنوع زیستی).

گزارش «شرق» از اختلاف وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست بر سر مرجعیت یک کنوانسیون

طناب‌کشی بر سر «تنوع زیستی»

مشاور رئیس سازمان محیط زیست: موضوع اصلی کنوانسیون تنوع زیستی، حفاظت است نه تحقیقات علمی
دستگاه‌هایی که زیرمجموعه وزارت جهاد کشاورزی هستند، نهادهای تحقیقاتی به‌شمار می‌روند. سازمان محیط زیست یک سازمان حفاظتی است

زینب رحیمی

او این‌طور توضیح می‌دهد: «دلیل شکل‌گیری کنوانسیون تنوع زیستی در دهه ۹۰ میلادی در جهان، حفظ تنوع زیستی بود؛ یعنی در موقعیت‌ها و مناطقی که تنوع زیستی بر اثر فعالیت‌های

انسانی و سیاست‌گذاری‌های نادرست و رویکردهای اجتماعی و اقتصادی دچار آسیب شده، مورد حمایت قرار گیرد تا ضمن تغییر برنامه‌ریزی‌ها، در راستای جلوگیری از تخریب تنوع زیستی عمل شود و هم‌زمان فعالیت‌های توسعه‌ای و انسانی هم به شکل پایدار ادامه پیدا کند». حمید ظهرايي، معاون محیط زیست طبیعی سازمان حفاظت محیط زیست نیز در روزهای گذشته با اشاره به اینکه این سازمان در سه سطح اکوسیستم، گونه و زن از تنوع زیستی محافظت می‌کند، تأکید کرده دفتر زیستگاه‌ها، دفتر حفاظت از تالاب‌ها و رودخانه‌ها، دفتر زیست‌بوم‌های ساحلی و دریایی، دفتر ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، دفتر حفاظت از حیات وحش، دفتر موزه ملی تاریخ طبیعی و ذخایر ژنتیکی با هدف حفاظت از زن‌های گروه‌های مختلف گیاهان و جانوران و جمعیت این گونه‌ها فعال هستند. این مقام مسئول در سازمان محیط زیست اضافه می‌کند که در یک فعالیت کشاورزی، هم تنوع اکوسیستمی، هم تنوع گونه‌ای و هم تنوع ژنتیک از بین می‌رود؛ چون هدف اصلی تولید محصول است، در نتیجه تولید کشاورزی و حفاظت تنوع زیستی به صورت روشنی در تضاد هستند. بنابراین سازمان محیط زیست جایگاه مناسب‌تری برای بر عهده گرفتن مرجعیت ملی کنوانسیون تنوع زیستی است.

جهاد کشاورزی چه کرد؟

در سال‌های گذشته برخی مسئولان وزارت جهاد کشاورزی با اشاره به صلاحیت این وزارتخانه برای داشتن مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی، عنوان کرده‌اند این وزارتخانه دارای مراکز تحقیقاتی متعدد، بانک ژن و تعداد پرسنل بیشتر است. اما حمیدرضا میرزاده، مشاور رئیس سازمان محیط زیست، با تأکید بر اینکه مأموریت وزارت جهاد کشاورزی تأمین امنیت غذایی است نه حفاظت از تنوع زیستی، توضیح می‌دهد: «فعالیت‌های جهاد کشاورزی در حوزه زراعت، دامپروری و شیلات بزرگ‌ترین تضاد را با تنوع زیستی دارد. بنابراین درست نیست وظیفه حفاظت از تنوع زیستی و حاکمیتی است، در اختیار دستگاه بهره‌بردار قرار گیرد». او این‌طور ادامه می‌دهد: «موضوع اصلی کنوانسیون

تنوع زیستی، حفاظت است نه تحقیقات علمی. دستگاه‌هایی که زیرمجموعه وزارت جهاد کشاورزی هستند، نهادهای تحقیقاتی به‌شمار می‌روند و در امر حفاظت اقدام عملی ندارند؛ درحالی‌که سازمان محیط زیست یک سازمان حفاظتی است. معاونت محیط زیست طبیعی و معاونت محیط زیست دریایی در خدمت حفظ زیستگاه‌های حساس و مهم، جمعیت گونه‌های گیاهی و جانوری و ژن هستند. حتی در معاونت محیط زیست انسانی هم در قالب ارزیابی اثرات محیط‌زیستی، به حفظ تنوع زیستی مناطق توجه می‌شود. باید سؤال کرد که وزارت جهاد کشاورزی چند بخش یا معاونت دارد که در حوزه حفاظت تنوع زیستی مأموریت داشته باشند؟».

تنوع زیستی در معرض خطر

میرزاده همچنین این پرسش را مطرح می‌کند که وزارت جهاد کشاورزی در چند سال گذشته که مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی را در اختیار داشته کدام سیاست سازمانی خود را با هدف حفظ تنوع زیستی تغییر داده است؟ او با اشاره به اینکه باقی‌ماندن مرجعیت در وزارت جهاد کشاورزی برای تنوع زیستی ایران خطرناک است، می‌گوید: «مهم‌ترین خطر برای تنوع زیستی، کشاورزی است؛ آن‌هم در کشوری مثل ایران که کشاورزی کم‌بازده بوده و همچنان به شکل سنتی در حال انجام است. هنوز برای افزایش مقدار محصولات، سطح زیر کشت را بالا می‌برند و جهاد کشاورزی در زمینه ورود گونه‌های غیربومی مثل تیلایا و انواع بذر و گیاه به ایران هیچ ابایی ندارد. چنین سازمانی چطور می‌تواند صلاحیت مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی را داشته باشد؟». براساس اعلام او، در بیشتر کشورهای دیگر دنیا نیز مسئولیت حفظ تنوع زیستی و مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی با سازمان محیط زیست این کشورهاست و فقط در چند کشور محدود که دپارتمان‌ی مربوط به محیط زیست ندارند یا دپارتمان محیط زیست و جهاد کشاورزی ادغام شده است، دیگر دستگاه‌ها عهده‌دار مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی هستند. وگرنه در بیشتر از ۹۰ درصد کشورها سازمان محیط زیست مرجعیت این کنوانسیون را در اختیار گرفته است.

برونده روی میز هیئت دولت

سازمان محیط زیست اخیراً اعلام کرده است موضوع انتقال مرجعیت از وزارت جهاد کشاورزی به سازمان محیط زیست در جلسات مربوط به کمیسیون تخصصی کمیسیون فرعی و کمیسیون اصلی زیربنایی و کمیسیون‌های صنعت و محیط زیست دولت مطرح شده و با توجه به تأیید و موافقت کمیسیون تخصصی مبنی بر انتقال مرجعیت به سازمان محیط زیست، موضوع برای تصمیم نهایی در هیئت دولت مطرح خواهد شد. سازمان محیط زیست مدعی است تاکنون وزارت امور خارجه، معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری، سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی موافقت خود را با این انتقال اعلام کرده‌اند. به گزارش «شرق»، فارغ از اینکه بسیاری از متخصصان به عملکرد سازمان حفاظت محیط زیست در امر حفاظت از گونه‌ها و تنوع زیستی انتقاد دارند و معتقدند این سازمان در امر حفاظت ضعیف عمل کرده، اما سپردن مرجعیت یک کنوانسیون محیط‌زیستی به یک دستگاه اجرایی که حفاظت را در شرح وظیفه خود ندارد، در عجب‌گرد محیط‌زیستی برای کشور است. فارغ از انتقادها به محیط زیست، آگاهیم که جایگاه و وظایف سازمان محیط زیست دست‌کم با اهداف تنوع زیستی تطابق دارد و مناطق حساس و حفاظت‌شده به عنوان یکی از کانون‌های اصلی تنوع زیستی ایران در اختیار سازمان محیط زیست است، بهتر است عملکرد دولت هم در راستای به رسمیت شناختن جایگاه این سازمان و تقویت آن باشد.

سودوکو سخت ۴۰۴۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ساده ۴۰۴۲

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عدد‌های بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

خبرهای روز

کودکان مهاجر با برگه

سرشماری ثبت‌نام نمی‌شوند

ایستنا: مدیرکل امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور شرایط ثبت‌نام دانش‌آموزان مهاجران خارجی در مدارس آموزش‌وپرورش برای سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ را اعلام کرد. نادر یاراحمدی گفت: «مدارک معتبر برای ثبت‌نام دانش‌آموزان مهاجر، کارت شناسایی تبعه خارجی دارای اعتبار، گذرنامه دارای پروانه اقامت یا گذرنامه با روادید خانواری الکترونیکی و دفترچه اقامت (عادی، ویژه یا پناهندگی) است». براساس اعلام او، هرگونه مدارک دیگری جز مدارک اشاره‌شده، از جمله برگه سرشماری و گذرنامه غیرالکترونیک (خانواری دستی) فاقد اعتبار است؛ «ثبت‌نام تمام مهاجران دارای اقامت معتبر صرفاً با ارائه معرفی‌نامه صادرشده از سوی مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی امکان‌پذیر است. مسئولان دارای شرایط مذکور می‌توانند از تاریخ اول خرداد ۱۴۰۴ با مراجعه به تارنمای kanoonnobat.ir نسبت به دریافت نوبت و طی فرایند ثبت‌نام اقدام کنند».

مرگ ۶۸ قلابه یوز از سال ۸۰ تاکنون

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست اعلام کرد از سال ۱۳۸۰ تاکنون ۶۸ یوز در کشور تلف شده‌اند که ۸۵ درصد آن ناشی از عوامل انسانی بوده است؛ شبنما انصاری در یادداشتی تلگرامی با موضوع امید و نگرانی نسبت به زنده‌ماندن یوز در طبیعت ایران نوشت: «انقراض نادرترین گربه‌سان وحشی دنیا که بیش از هر زمان دیگر، به نماد چالش‌ها و مسئولیت‌های ما در برابر طبیعت ایران تبدیل شده است. یوز آسیایی که زمانی در دشت‌های وسیعی از غرب آسیا تا هند می‌دوید، امروز فقط در ایران باقی مانده و جمعیت آن در طبیعت، کمتر از ۳۰ فرد تخمین زده می‌شود. از همین جمعیت محدود، ۱۳ جاده‌ای از بین رفته‌اند. تهدیدهای یوز متنوع و زیادند؛ کمبود نیروی انسانی و تجهیزات حفاظت، کاهش جمعیت طعمه‌های طبیعی، تصادف در جاده‌ها، حضور دام و شتر و سگ‌های گله، کمبود منابع آبی و پروژه‌هایی که بدون ارزیابی محیط‌زیستی اجرا می‌شوند و در نهایت گستره زیستی یوز را چندپاره می‌کنند. از سال ۱۳۸۰ تاکنون، ۶۸ یوز تلف شده‌اند که ۸۵ درصد آن ناشی از عوامل انسانی بوده است؛ یعنی بیشتر از طبیعت، ما عامل خطر شده‌ایم».

۴	۶	۲	۷	۸	
	۵		۲		
۸			۴		
		۴		۷	۱
			۹	۴	۳
		۷	۳	۵	
					۵
	۳		۹		
۶	۴				

			۵	۸	۷	۳	
۷	۳		۴		۱	۲	
		۶		۸			۵
	۵		۲	۶	۳		
			۹	۴		۷	
							۱
۳		۸	۵				
	۲	۱	۷				

۳	۹	۱	۲	۴	۵	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶
۴	۹	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶
۴	۹	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶
۴	۹	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶
۴	۹	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶

حل سودوکو ۴۰۴۱

۳	۹	۱	۲	۴	۵	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶
۴	۹	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶
۴	۹	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶
۴	۹	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶
۴	۹	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۲	۵	۱	۳	۷	۶	۸	۴	۹	۱۲	۱۰	۱۱	۱۳
۱	۳	۷	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۲	۴	۵	۶

حل جدول ۵۰۴۵

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳
۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳
۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲										